



FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 165/2010/Pan.

## A Független Rendészeti Panasztestület

**366/2010. (VIII. 4.) számú**

### **állásfoglalása**

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**<sup>1</sup> 2010. április 16-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2010. augusztus 4-én – dr. Kádár András Kristóf testületi tag elfogultság miatti tartózkodása mellett – tartott zárt ülésén született állásfoglalását

**m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .**

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

### **Indokolás**

A panaszos a vele szemben 2010. április 6-án, egy vonulós rendezvény során foganatosított rendőri intézkedés, illetve rendőri mulasztás miatt 2010. április 13-án postai úton terjesztette elő panaszát a Testülethez.

### **I.**

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2010. április 6-án 20 óra 30 perckor a Budapest, VII. kerület Dohány utcai Zsinagóga előtt vonulós rendezvény indult a történelmi zsidónegyed utcáin, az egy héttel korábban történt antiszemita incidens elleni tiltakozásként. A rendezvényt a törvényeknek megfelelően biztosította a rendőrség.

---

<sup>1</sup> Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos egy újságíró kollégájával a Bombahír független hírportál újságírójaként érkezett a megjelölt helyszínre, hogy kamerával felvételeket készítsenek, és a rendezvény résztvevőit nyilatkoztassák. A panaszos és munkatársa több tüntetőnek is feltette a kérdést, „miért érzi úgy, hogy itt kell lennie, valóban félniük kell ma Budapesten a zsidó vallású embereknek?”

Az egyik interjú közben két rendőr érkezett, akik félbeszakították a beszélgetést, belefojtva a szót a panaszos részére nyilatkozatot tevő hölgybe, és közölték: a panaszosnak és munkatársának „a szervezők kérésére” velük kell menniük a rendőrségi gépkocsihoz, és igazolniuk kell magukat. A panaszos azon kérdésére, hogy ezt miért pont az interjú közepén kell foganatosítani, és miért nem tudják megvárni, amíg befejezi azt, csak megismételték, hogy az a szervezők kifejezett kérése volt.

A szolgálati járműnél a rendőrök hosszasan vizsgálták a panaszos és munkatársa iratait, rádión leellenőrizték őket, és RK lapon rögzítették adataikat. Az intézkedés közben a rendezvény menete elindult, és elhagyta a Zsinagóga előtti teret.

Mivel az igazoltatás „kezdett kínosan hosszúra nyúlni”, a panaszos megkérdezte, mi az intézkedés oka. Ismét azt a választ kapta, hogy a szervezők kérésére történik, mert szerintük „fasiszta kérdésekkel zaklatta” a résztvevőket. A panaszos álláspontja szerint a rendőri intézkedés „zaklatásszerűen, jogellenesen” történt, és célja egyértelműen az volt, hogy a rendezvényről eltávolítsák őket, akadályozva tudósítói munkájukat. Egy közterületi rendezvény szervezői nem használhatják a rendőrséget arra, hogy a számukra esetleg ellenszenves újságírók munkáját ellehetetlenítsék. A panaszos nem érti, „miért érezték úgy a rendőrök, hogy haladéktalanul közbe kell lépniük, ha valaki úgy gondolja, hogy nem tetszik neki az újságírói kérdés”, amit a panaszos és társa feltettek. Nem ez volt az első eset, hogy őt a rendőrök újságírói munkájának végzése közben zaklatták: a panaszos ezzel összefüggésben egy februári antifasiszta rendezvényre utalt, amelyen azzal fenyegették meg a rendőrök, hogy amennyiben nem hagyja el munkatársával a helyszínt, előállítják. Azt a rendőri intézkedést is az adott rendezvény szervezői kérték. (A panaszos ezzel összefüggésben korábban panaszt terjesztett elő a Testülethez.)

Az igazoltatás befejezését követően a rendőrök „árnyékként követték, figyelték” a panaszost és társát, nem távolodtak el tőlük öt-tíz lépésnél tovább. A panaszos megítélése szerint mindvégig azt éreztették velük, hogy veszélyesnek tartják őket, és ha a legpróbb okot is adják rá, azonnal intézkednek.

Később a tüntető menetben két személy szidalmazni kezdte a panaszost és munkatársát, felszólították őket, hogy „kotródjanak” onnan. A panaszos azt válaszolta nekik, hogy „kotródjanak” ők, „elvégre ez a mi országunk” – a panaszos itt arra utalt, hogy a fenyegetőző személy külföldi állampolgár –, mire mindketten a panaszosra támadtak: lökdösni kezdték, kabátját rángatták, össze akarták törni kameráját. A rendőrök azonnal odarohantak, de nem a támadókkal foglalkoztak, hanem a panaszost és társát tolták földre, és szabályosan összeszidták őket, hogy miért „zaklatják” a

tüntetőket a kamerával, miért készítenek felvételeket azokról, akik nem szeretnék. Az egyik rendőr azt is mondta, hogy a rendezvény „zártkörű”.

A panaszos kollégája elmondta a rendőröknek, hogy egyrészt közterületi rendezvényen vannak, és az agresszív „riportalany” – aki egy közismert rabbi – közszereplő, tehát szó sem lehet a képmáshoz és hangfelvételhez való személyiségi jog sérelméről, ha lefilmezik. Másrészt pedig, még ha nem is így lenne, akkor sem a rendőrség feladata megakadályozni a felvételkészítést, mert ilyen jogköre a rendőrségnek nincs, a személyiségi jogok sérelme a polgári bíróságra tartozik.

A panaszos kérte a Testületet, hogy panaszának érdemi kivizsgálása során a rendőrség felé „fogalmazzon meg egyértelmű ajánlást arra vonatkozóan, hogy milyen jogai vannak a közterületi rendezvényt biztosító rendőröknek a sajtó munkatársaival szemben”, különösen az alábbi felvetéseire.

- Nyilvános, közterületen zajló politikai rendezvényen a rendezvény szervezői nem adhatnak utasítást a rendőrnek a sajtó egyes munkatársai zaklatására, igazoltatására, eltávolítására, függetlenül attól, hogy mi a véleményük az adott sajtótermékről, vagy annak helyszínen dolgozó munkatársáról.

- A rendőrnek nem feladata és nincs is joga arra, hogy az újságíró munkájába – amíg az törvényt nem sért – beavatkozzon. Aki egy nyilvános rendezvényen megjelenik, és ott közszereplést vállal, annak túrnie kell a sajtó és a nagyközönség érdeklődését, nem szelektálhat, hogy kinek engedi meg a felvételkészítést.

- A felvételkészítésnek egy nyilvános és mindenki számára látogatható rendezvényen nem lehet feltétele a sajtóigazolvány vagy a „PRESS” feliratú mellény, azokat a rendőr nem kérheti számon.

- A rendezvény résztvevői bűncselekményt követnek el, ha a rendezvényükről tudósító újságírót megtámadják, megütik, felszerelésében kárt okoznak vagy próbálnak kárt okozni. A rendőrnek pedig kötelessége eljárni az ilyen cselekmények elkövetőivel szemben, nem pedig az újságírót kell felelősségre vonnia, hogy miért „zaklatja” a résztvevőt.

- Amennyiben egy újságíró egy nyilvános politikai rendezvényen az ott megfogalmazottak visszásságára rámutató, provokatív kérdést tesz fel, ez nem minősül a rendezvény megzavarásának, ezért az nem adhat okot rendőri intézkedésre, rendőri erővel nem akadályozhatják meg a kérdés feltevését. A panaszos álláspontja szerint ugyanis a rendőrnek „nem arra kell felügyelnie, hogy a tüntetés politikai üzenete zavartalanul fogalmazódhasson meg, hanem az, hogy a tüntetésen megjelenők gyülekezési jogát és szólásszabadságát ne korlátozzák mások törvénytelen eszközökkel.”

A panaszos beadványának ezen részénél megjegyezte, hogy az elmúlt években maga is számos tünetést szervezett, és annál is több rendezvényen volt jelen hol tudósítóként, hol pedig egyszerű résztvevőként, amelyeken azonban hiába kérték a rendőröket a nyíltan provokáló, a résztvevőkkel kötekedő ellentüntetők eltávolítására, mindannyiszor azt a választ kapták, hogy „nekik is joguk van ott lenni, amíg nem követnek el bűncselekményt”. Ezt a viselkedést a panaszos csak baloldali, liberális rendezvényeken tapasztalta, és soha nem látta például azt, hogy baloldali lapok kifejezetten provokátorként fellépő – az újságírói etikát is sértő viselkedést tanúsító – munkatársait a rendőrség igazoltatta vagy eltávolította volna. Ehelyütt a panaszos egy 2008. szeptember 20-ai tünetésre utalt, ahol az index.hu egyik újságírója „addig szidalmazta, gúnyolta, fasisztázta egy jobbkios tünetés résztvevőit, hogy a felháborodott tünetők felpofozták”.

3) A panaszos beadványához bizonyítékként mellékelte a 2010. április 6-ai tünetésen készített videofelvételt is, amely az interneten is megtalálható ([http://www.bombahir.hu/index.php?option=com\\_content&view=article&id=2050:zsidok-tuentettek-az-antiszemizmus-ellen&catid=122:bombahir-tv&Itemid=504](http://www.bombahir.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=2050:zsidok-tuentettek-az-antiszemizmus-ellen&catid=122:bombahir-tv&Itemid=504)).

A mintegy 9 percnyi terjedelmű felvételen először hallható, hogy „az elmúlt napokban Budapesten ismét megszorodtak az antiszemita cselekmények. Pészah hetében a múlt kedden éjszaka ismeretlen tettesek egy követ dobtak be S. R., a chabad lubavicsi zsidó szekta rabbijának nyitott ablakán, miközben odabenn ötvenen tartottak szertartásos szédervacsorát” (00:00-00:32).

A 2010. április 6-ai rendezvényen résztvevőkről és a rendőrökről készült felvételek közben a panaszos újságíró társa elmondja, hogy „az első kő bedobása után megérkezett a rendőrség, de aztán el is mentek, aztán a második követ is bedobták a rabbi lakásába. Újra kihívták a rendőröket, akik megint kijöttek és egész este az utcában maradtak. A Társaság a Szabadságjogokért Egyesület szerint ez nem egyszerű rongálás, hanem közösség elleni izgatás. Budapesten félelemkeltő alakok mászkálnak, legalábbis ere utal, hogy a rendőrök a szédervacsoráról távozó zsidókat arra kérték, hogy vegyék le a cipőjüket, mert Budapesten ez a viselet veszélyes lehet. A rabbi és Társaság a Szabadságjogokért Egyesület szerint a rendőrök félvállról vették dolgukat, amikor csak rongálás miatt indítottak eljárást ismeretlen tettes ellen. A vélemények mellett az eset híre is változatosan terjedt el. Egy izraeli hírportál már azt írta, »gumilövedékekkel lőttek be a rabbi ablakán, aki csodával határos módon maradt életben«. Egy héttel később, április 6-án este pészah után, U. K. SZDSZ-es politikus vezetésével az antiszemizmus elleni tiltakozó menetet szervezett a Szabad Emberek Magyarországért nevű Mozgalom. A résztvevőket arra kérték, viseljenek cipőt, miközben végigsétálnak a történelmi zsidó negyed utcáin.” (00:33-01:57)

A felvételen ezt követően az látható, amint a panaszos és társa riportot készít a rendezvényen vonuló résztvevőkkel a tolerancia fontosságáról és a kirekesztés elleni harcról, illetve az antiszemita cselekményekről kérdezik őket („valóban igaz-e, amit most hallani, hogy Budapesten, akár nappali is félnie kell annak, aki cipőt visel?”). A riportalanyok – nők és férfiak – válaszolnak a kérdésre. (01:58-04:05)

Az interjúkészítést két rendőr szakította meg, a panaszost és társát igazolásra szólították fel. A felvételen hallható, hogy az egyik rendőr a napszaknak megfelelően köszön, megkéri, hogy „picit hajtsák le a kamerát”, majd elmondja beosztását, szolgálati helyét (a rendőr neve a felvételen nem hallható). Megkéri a panaszost és társát, hogy fájradjanak oda a gépjárműhöz, egy igazoltatást fognak foganatosítani. A panaszos megkérdezi, hogy „ezt feltétlenül akkor, amikor éppen interjút készítek?” A rendőr azt válaszolja, hogy „a rendezők kérték fel”. A panaszos kérdést fogalmazott meg a rendőrök felé: „Megkérdezhetem, hogy az intézkedés oka egyedül az volt, hogy a szervezők kérték?” Az egyik intézkedő rendőr azt válaszolja, hogy „Igen.”, míg a másik közli, hogy „Önök állítólag zaklatták fasiszta kérdésekkel a rendezvényen résztvevőket.” A párbeszéd úgy folytatódik, hogy a panaszos megkérdezi: „ezt a mondták a szervezők?” Az egyik rendőr azt válaszolja, hogy „ezt mondta a rendező”. A panaszos megkérdezi, hogy „ezt hogyan állapította meg 30 méterről?”, a rendőr válasza az volt, hogy „szerintem nem volt 30 méter”. A panaszos társa úgy kommentálta az intézkedést, hogy a kínosan hosszúra nyúló igazoltatás ideje alatt a menet elég messzire jutott, valószínűleg azt akarták megakadályozni, hogy velük tarthassanak. (04:06-04:56)

A rendezvény vonulását mutatják ezután a felvételek, miközben az a kommentár hallható, hogy „Izrael népe és barátai csendesen, békésen vonultak az utcán, bár köztük is volt, aki nem bírt magával”. A képsorokon látható, hogy a tömegben halad egy férfi és egy nő, majd az hallható, hogy a nő azt mondja a panaszosnak és társának, hogy „legyenek kedvesek innen elkotródni”, amire azt a választ adja a panaszos, hogy „kotródjanak maguk, ez a mi országunk”. A férfi azt mondja a kamera felé közelítve, hogy „tűnjenek el innen”, a következő pillanatban pedig a nő mondja, hogy „tűnjön innen el, uram, megértette? Vigye el a kameráját.” Egyidejűleg látható, hogy a kamerát próbálja kilökní a panaszos kezéből, illetve a férfi is támadólag lép fel. A panaszos mondja is, hogy „ne lökdössön, a munkámat végzem”, illetve „a kamerához nem nyúlkalunk”. A férfi azt mondja, hogy „valaki szóljon a rendőröknek”. Közben továbbra is mindketten lökdösik a panaszost, illetve a kamerát is. (04:57-05:36)

A következő másodpercben két rendőr megjelenik, és egyikük azt mondja: „menjen oda ki a szélére, légy szíves”. A panaszos szól, hogy „bocsánat, de ki akarja lökní a kezemből a kamerát, miért engem rángat?” Ugyanaz a rendőr azt mondja, hogy „ez itt egy rendezvény, uram”, a panaszos erre megkérdezi „és akkor lehet lökdösni a kamerámat?” A rendőr továbbra is csak annyit mond, hogy ez egy rendezvény, egy zártkörű rendezvény, és rakja le a kamerát, majd pedig azt letolja a föld felé. A másik rendőr azt mondja, hogy „ha a rendezvényen résztvevő személyek megkérlik, hogy ne kamerázzák, akkor ne kamerázzák.” A panaszos azt válaszolja, hogy „igen, csak ő nem megkért, hanem elkezdte kilökní a kezemből a kamerát.” A rendőr szerint „kb. 2 perce már előtte ott volt a kamerával így, benne a fejében”. A panaszos elmondja, hogy az őt lökdöső férfi közszereplő egy közterületi rendezvényen, nem hivatkozhat ilyen jogokra; a társa pedig azt mondja, egyrészt a férfi egy közszereplő, másrészt pedig személyiségi jogsértés lehet, ami miatt, ha nem tetszik neki, feljelentést tehet a bíróságon. Elmondják a rendőröknek, hogy ezek az emberek akadályozzák az ő

munkájukat, ezért a rendőröknek oda kellett volna menniük, és leállítani őket, hogy ne lökdösődjenek, ezért „röhejes”, hogy megint őket lökdösik arrébb. (05:37-06:41)

A felvétel további részében a széder, és a pészah jelentését ismertetik (06:42-07:09), majd újabb interjúk következnek a rendezvény résztvevőivel arról, hogy érte-e a riportalanyokat már atrocitás, és kell-e antiszemita cselekményektől tartani Magyarországon (07:10-09:25).

## II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedéssel kapcsolatban, illetőleg megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, valamint a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját.

1) A Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) Hivatala vezetőjének tájékoztató levele az alábbi információkat tartalmazza.

A panaszossal és munkatársával szemben a BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Bevetési Osztály II. Alosztály állományának két beosztottja – egy r. főtörzsőrmester járőrvezető és egy r. törzsőrmester – intézkedett.

A megjelölt napon 20 óra 30 perctől a Budapest, VII. kerület Herzl Tivadar tér - Akácfa utca - Dob utca - Klauzál tér - Kazinczy utca - Wesselényi utca - Herzl Tivadar téri útvonalon a Szabad Emberek Magyarországért bejegyzett politikai párt vonulások rendezvénye került megrendezésre. A területen és környékén fokozott ellenőrzés elrendelésére, illetve az eseménnyel kapcsolatban terület lezárására nem került sor.

A rendezvény rendőri biztosításának parancsnoka a BRFK Közrendvédelmi Főosztály Objektumvédelmi és Őrszolgálati Osztály Őrszolgálati Alosztály r. főhadnagy beosztottja volt, aki a menet elején a főszervezőkkel haladt. A résztvevők mellett és a menet végén a BRFK Bevetési Főosztály Bevetési Osztály beosztottjai látták el a biztosítási feladatokat, akik a Herzl Tivadar téren igazoltatták a panaszost.

A BRFK Hivatala vezetőjének tájékoztató levele szerint a rendezvény rendbiztosa nem kérte a panaszos eltávolítását. A rendőri intézkedés jogalapja bűnmegelőzési célú igazoltatás volt, tekintettel arra, hogy a panaszos a rendezvényen provokatívan viselkedett, és az egyik szervező a rendőröket igazoltatásra kérte fel. (A rendőri jelentés szerint a panaszos egy társával „provokatív módon, kamerával jelent meg a rendezvényen résztvevő személyek között, kérdéseket tett fel az ott jelenlévőknek”.)

A rendőrség a rendőri intézkedés tekintetében egyrészt a gyülekezésszóló 1989. évi III. törvényre (a továbbiakban: Gytv.), másrészt a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvényre (a továbbiakban: Rtv.) hivatkozott. A Gytv. 11. §-ának (1)

bekezdése értelmében a rendezvény rendjének biztosításáról a szervező gondoskodik; a (2) bekezdés szerint pedig a rendőrség és más arra illetékes szerv a rendezvény rendjének biztosításában a szervező kérésére közreműködik, a rendezvényt megzavaró személyek eltávolításáról intézkedik. Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani. Ugyanezen § (2) bekezdése szerint az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosságot – a személyazonosító igazolványon túl – minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. Az igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető. A rendőr más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként.

Az intézkedésről a rendőrök képfelvételt nem készítettek. A parancsnoki kivizsgálás során keletkezett iratanyag alapján a BRFK Hivatalának vezetője megállapította, hogy az intézkedést foganatosító rendőrök részéről azon kijelentések, amiket a panaszos sérelmezett, nem hangzottak el. Az intézkedő rendőrök jelentése szerint az intézkedés megkezdésekor közölték a panaszossal az intézkedés tényét és célját. Az intézkedés a szükséges ideig tartott, amelybe a lekérdezés és az adatok rögzítésének ideje, illetőleg a parancsnok felé történő jelentéstétel is beletartozott. A panaszos részére a szükséges tájékoztatást – beleértve a jogorvoslati jogára történő figyelmeztetést is – megadták. A parancsnoki kivizsgálás az intézkedést jogszerűnek és szakszerűnek minősítette.

2) A BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály vezetőjének a panasz kivizsgálása során tett megállapításai a BRFK hivatalvezetőjének tájékoztató levelében írtakhoz képest a következő kiegészítéseket tartalmazzák.

A panaszban megfogalmazott, időben első rendőri intézkedésre a rendezvény szervezője által kiállított egyik rendező felkérése alapján került sor, mert a rendező elmondása szerint „a panaszos zaklató magatartást tanúsított a felvételek készítése közben a rendezvényen résztvevőkkel szemben”. Arra vonatkozóan azonban a rendőrség nem rendelkezik információval, hogy a szervezőnek volt-e tudomása arról, hogy a rendező intézkedést kért.

A rendőri intézkedésekről a biztosítás parancsnokának döntése alapján jelentés nem készült, részére a készített igazoltató lapokat a rendezvény befejezését követően átadták. Az intézkedésről a Bevetési Osztály állománya videofelvételt nem készített.

A Testület által feltett kérdésekre vonatkozóan az intézkedő rendőröket a főosztályvezető a biztosítás ideje alatti szolgálati előljárójuk, a r. főhadnagy szolgálatparancsnok útján nyilatkoztatta. A nyilatkozatok szerint a rendőrök az intézkedés megkezdésekor közölték a panaszossal az intézkedés okát és célját, az

intézkedések során az előírások szerint jártak el, amely a szükséges ideig tartott – beleértve a lekérdezéseket és a biztosítás parancsnokának szóló jelentést is. A panaszos részére az előírás szerinti tájékoztatásadás megtörtént, valamint felhívták figyelmét a személyes képmáshoz fűződő jogok és kötelezettségek vonatkozásában a jogkövető magatartás tanúsítására. „A körülmények tisztázását követően az intézkedés azonnal befejeződött, a panaszos és társai csatlakozhattak az időközben elkezdődött rendezvényhez.”

A főosztályvezető megállapításai között szerepel továbbá, hogy az intézkedő rendőrök – elmondásuk szerint – „az intézkedés teljes időtartama alatt a rendőrséghez méltó kulturált hangnemben és viselkedési formában intézkedtek. Annak befejezését követően a panaszos a már elindult tömeg után ment. Mivel a biztosításban résztvevő rendőri egységek feladata a menet biztosítása és kísérése volt, ezért az intézkedést végrehajtó rendőrök is a meghatározott felállítási helyükre indultak, ami a vonulás vég- és oldalzárásából állt. Ennek során a rendőrök látták, hogy a panaszos vitába keveredik egy résztvevővel, aki nem akarja, hogy róla felvételt készítsen a panaszos, majd annak nyomatékot adva, függőleges helyzetbe tolt a panaszos kameráját. Az esetleges nagyobb konfliktus megakadályozása érdekében került sor a panaszban foglalt második intézkedésre.” Az intézkedő r. főtörzsőrmester és r. törzsőrmester „nem volt szemtanúja a panaszos által leírt dulakodásnak”. Ezen második intézkedés során ismét felhívták a panaszos figyelmét a személyes képmáshoz fűződő jogok és kötelezettségek betartására. Ennél az intézkedésnél jelen volt a biztosítás r. alezredes rendbiztosa is, aki „a körülmények figyelembe vétele mellett további intézkedésre okot adó körülményt nem tapasztalt, ezért a biztosítás parancsnokával történő telefonos megbeszélés alapján a panaszos továbbra is részt vehetett a rendezvényen”.

A főosztályvezető levele szerint az intézkedő rendőrök a továbbiakban gyalogos kíséresi feladatukhoz tértek vissza, ami miatt úgy tűnhetett a panaszosnak, hogy őmiatta vannak még a közelben. A főosztályvezető a panasszal kapcsolatban nem állapított meg olyan körülményt, amely alapján az intézkedő rendőrök felróható mulasztást, vagy jogsértést követtek volna el, ezért – az összes körülményt figyelembe véve – a rendőri intézkedéseket jogszerűnek és szakszerűnek minősítette.

3) A panaszossal szemben intézkedő rendőrök szolgálati előjárójának, a BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Bevetési Osztály II. Bevetési Alosztály r. hadnagya a panaszbeadvánnyal összefüggésben készített jelentésében leírta, hogy a kérdéses napon biztosítási feladatot hajtott végre a Szabad Emberek Magyarorszáért bejegyzett politikai párt vonulós rendezvényén – a biztosítási parancsnok r. főhadnagy irányítása és eligazítása szerint.

A rendezvényt megelőző eligazítást követően a gyülekező tömegben a szolgálatparancsnok meglátta, hogy a panaszos és társa is megjelent a rendezvény helyszínén, amit jelentettek a biztosítási parancsnoknak, aki azt az utasítást adta, hogy „ha ezen személyek a rendezvényt zavarják, magatartásukkal jogsértő cselekményt hajtanak végre, vonják őket intézkedés alá”.



Ezt követően a szolgálatparancsnok észlelte, hogy a panaszos és társa a rendezvényen megjelentekről „provokatív módon felvételeket készít”. A rendezvény egyik rendezőjének felkérésére a r. főtörzsőrmester és a r. törzsőrmester intézkedés alá vonta őket, amit jelentettek a biztosítás parancsnokának. (Az intézkedést a helyszínen tartózkodó Terepjáró 2 tagállomás rögzítette.) Az intézkedést követően a biztosítás parancsnoka felvette a kapcsolatot a főszervezővel. A szervező elmondta, hogy részükről a panaszos a rendezvényen részt vehet, mivel ez ideig konfliktusuk vele nem volt, mindaddig a tömegben maradhat, amíg a rendezvényt nem zavarja.

Az igazoltatás során a rendőrök a panaszos és társa adatait RK lapon rögzítették, a jogszabályokban előírt módon a körözési nyilvántartásban ellenőrizték, amiben nem szerepeltek. Ezt követően pedig „kulturált hangnemben felhívták a panaszos figyelmét a jogkövető magatartásra, továbbá arra, hogy senkiről a beleegyezése nélkül kép-, illetve hangfelvételt nem készíthetnek”. Az intézkedés befejezését megelőzően a rendőrök a panaszost tájékoztatták panasztételi lehetőségéről, amire többször egybehangzóan azt felelte, hogy az intézkedéssel szemben panasszal nem kíván élni. Ezt követően útjára bocsátották.

A szolgálatparancsnok jelentése alapján a rendőri intézkedések (személyazonosság megállapítása, adatok lekérdezése, felhívás a panasztételi lehetőségre, felhívás a jogkövető magatartásra) a szükséges ideig tartottak, az arányosság követelményének megfelelően.

A rendőri intézkedést követően a panaszos és társa akadály nélkül csatlakozott a rendezvényen résztvevőkhöz, akik – a rendőri jelentés szerint – akkor az indulás helyét még csak néhány méternyire hagyták el, tekintettel a vonulók igen magas számára (kb. 800 fő), illetve arra, hogy a vonulás útvonala elsősorban a gyalogos járdákra volt meghirdetve. A biztosításban résztvevő rendőrök megkísérelték a résztvevőket az eredeti útvonalra terelni, azonban, miután látták, hogy az igen nagy létszám mellett ez nem kivitelezhető, a biztosítás parancsnoka egyeztetett a közlekedési tagállomásokkal, akik biztosították attól, hogy a közlekedési zárást az útra is ki tudják terjeszteni; majd utasította a biztosításban résztvevőket, hogy a menet használhassa a közutat is.

A szolgálatparancsnok jelentése tartalmazza továbbá, hogy „a menet megindulását követően a teljes biztosító állomány igyekezett a vonulók körül elhelyezkedni. A rendezvényen a bejelentés szerint kb. 100 fő jelent volna meg, azonban összesen kb. 800 ember vonult az előre meghatározott útvonalon, ezért a panaszos szemmel tartása a csekély rendőri létszám miatt és a résztvevők nagy száma miatt egyaránt lehetetlen lett volna”.

A tömeggel együtt haladt a biztosítás rendbiztosa is, aki észlelte, hogy a panaszos „az egyik résztvevővel akarata ellenére, kérdéseket feltéve próbál riportot készíteni, és e személy mellett álló hölgy az operatőr objektívét eltolva jelezte, hogy a riportban nem kívánnak részt venni”. A panaszban megfogalmazott „lökdösődést” a rendőrök nem tapasztalták. Az esetleges súlyosabb konfliktus megakadályozása érdekében az első

intézkedést végrehajtó r. főtörzsőrmester és r. törzsőrmester „az ellenérdekű felek közé álltak, ismét felhívták a panaszos és társa figyelmét a nyilvános helyeken a kép- és hangfelvétel készítésének szabályaira”. Tekintettel arra, hogy sem a panaszos és társa, sem pedig „a vonuláson résztvevő, általuk provokatív módon kérdezgetett személyek – akiknek helyzete a tömegben már a rendőrök előtt nem volt ismert, figyelembe véve, hogy a menet az intézkedés során már tovább haladt – magatartása szabálysértést, illetve bűncselekményt a helyszínen lévő rendbiztos véleménye szerint nem valósított meg, ezért a kérdezgetett személyek személyazonosságának megállapítása nem vált szükségessé”. A panaszost és társát ismét útjára bocsátották. A szolgálatparancsnok a rendbiztos intézkedését szintén jelentette a biztosítás parancsnokának.

A rendőrök ezt követően nem követték a panaszost, ezért az ő további magatartásáról a szolgálatparancsnok nem rendelkezett információval. A panaszossal szembeni második intézkedést követően „a menetben résztvevők, illetve a szervezők és a biztosításban résztvevő rendőrök nem tapasztaltak semmilyen atrocitást”.

A menet a Budapest, VII. kerület Herzl Tivadar térre történő visszatérését követően kis idő múlva eloszlott, azt követően egyeztetett a szolgálatparancsnok a biztosítás parancsnokával, aki nem kért írásos jelentést a rendezvényről, ugyanakkor átadta neki a panaszosról és társáról készített RK lapokat, majd engedélyével a beosztott állománnyal a helyszínt elhagyta.

4) A BRFK Közrendvédelmi Főosztály Objektumvédelmi és Őrszolgálati Osztály Őrszolgálati Alosztály r. főhadnagy csoportvezetője, aki a kérdéses vonulások rendezvényen biztosítási parancsnokként teljesített szolgálatot, szintén jelentést készített a panaszossal összefüggésben.

A jelentésben szerepel, hogy a rendezvényre történő gyülekezés során a szolgálatparancsnok rádión jelentette a biztosítási parancsnok részére, miszerint a Budapest, VII. kerület Herzl Tivadar téren megjelent a panaszos egy társával, „provokatívan kamerával járkálva a rendezvényen résztvevő személyek között, azonban szabálysértést, vagy bűncselekményt nem valósítva meg”.

A menet 20 óra 40 perckor indult el a bejelentés szerinti útvonalon 800 fő jelenlétével, amelynek elején haladt a biztosítás parancsnoka a főszervezőkkel, az oldal és a végbiztosítást pedig a Bevetési Főosztály Bevetési Osztály állománya hajtotta végre a szolgálatparancsnok alárendeltségében. A menet eleje a Dohány utcában kb. a Síp utca magasságánál járt, amikor a szolgálatparancsnok jelentette a biztosítás parancsnokának, hogy a Herzl Tivadar téren igazoltatás alá vonták a helyszínen megjelent panaszost.

Tekintettel arra, hogy az igazoltatás végrehajtására nem adott utasítást a biztosítás parancsnoka, azért megkérdezte a szolgálatparancsnokot az intézkedés okát illetően, aki közölte, hogy azt „rendezői kérésre” hajtotta végre.

A biztosítás parancsnoka a jelentés szerint ezt követően azonnal felvette a kapcsolatot a helyszínen tartózkodó rendbiztoson keresztül az egyik főszervezővel, aki elmondta, hogy részükről a panaszos részt vehet a rendezvényen, mivel addig az időpontig nem volt vele konfliktus, illetve úgy nyilatkozott, hogy „személye kapcsán kifogás nincs, amíg a jogszabályokat nem sérti meg, a tömegben maradhat”.

A jelentés tartalmazza továbbá, hogy a menet esemény nélkül haladt a bejelentés szerinti útvonalon a Herzl Tivadar térig, majd a rendezvényt követően minden résztvevő elhagyta a helyszínt. A panaszos és társa több esetben kívánt riportot készíteni a rendezvényen résztvevő személyekkel „provokatív módon”, azonban a menet biztosítását végrehajtó rendőri állomány alparancsnoka (szolgálatparancsnok) a biztosítás parancsnokának nem tett jelentést arra vonatkozóan, hogy szabálysértés vagy bűncselekmény került volna megvalósításra, és a rendezvény szervezőitől sem érkezett ilyen irányú jelzés.

5) A rendőrség nem küldte meg a panaszos adatairól felvett RK lapot a Testület részére.

### III.

A Testület a panasz és a rendelkezésre bocsátott rendőrségi dokumentumok alapján érdemben vizsgálta a panaszossal szemben két ízben történt rendőri fellépés módját (az azonosításra, valamint az intézkedés tényének és céljának közlésére vonatkozó kötelezettség teljesítését), a panaszos igazoltatását, adatai rögzítését és az intézkedések időtartamát, az intézkedő rendőrök segítségnyújtási kötelezettségének teljesítését; továbbá az intézkedő rendőrök hangnemét.

**A Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. §-ának (1) bekezdéséből levezethető tisztességes eljáráshoz, az 54. §-ának (1) bekezdése szerinti emberi méltósághoz, az 59. §-ának (1) bekezdése szerinti személyes adatok védelméhez és a 61. §-ának (2) bekezdése szerinti sajtószabadsághoz való jogát. A rendőri intézkedésekkel összefüggésben továbbá vizsgálni kellett az Alkotmány 70/A. §-ában rögzített diszkrimináció tilalmát is.**

1) A Testület megállapítása szerint a panaszos – és munkatársa – a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvényen jelent meg, ahol vele szemben két ízben foganatosítottak a rendőrök intézkedést.

A Gytv. 11. §-a szerint a rendezvény rendjének biztosításáról a szervező gondoskodik; továbbá a rendőrség és más arra illetékes szerv a rendezvény rendjének biztosításában a szervező kérésére közreműködik, a rendezvényt megzavaró személyek eltávolításáról intézkedik.

A szervező a rendezvény megszervezésével felelősséget vállal a rendezvény rendjének megtartásáért. A rendezvény rendjének fenntartása alapvetően a szervező kötelessége, aki e kötelezettségének elsősorban a rendezvény zavartalan lebonyolítását biztosító rendezők megbízásával tesz eleget.

A rendezvény szervezője jogosult eldönteni azt, hogy ki léphet be a rendezvényre és ki nem, ezért ha korlátozni kívánja valakinek a jelenlétét, azt a rendezők segítségével tudja megoldani. Amennyiben a rendezők nem tudják ezt a feladatukat ellátni, úgy kérhetik a rendőrség segítségét (közreműködését). Annak érdekében pedig, hogy a rendőrség a rendezvény zavartalan lebonyolításának biztosítása során adódó feladatait elláthassa, a Gytv. 12. §-ának (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőrség képviselője a rendezvényen jelen lehet. A rendőrség képviselője az alapvető közrendvédelmi feladatából [Rtv. 1. § (1) bekezdés] következően a közterületen tartott rendezvényeken jelen lehet. Jelen esetben a rendőrök jelenléte jogszerű és indokolt volt.

2) A panaszossal szemben történt időrendben első rendőri intézkedéssel összefüggésben a Testület az alábbi megállapításokat tette.

a) A rendőrök szolgálati fellépése – az azonosításra, illetve az intézkedés tényének és céljának közlése – a panaszos előadása alapján nem volt szabályszerű: az igazoltatás okaként a rendőrök csak annyit közöltek, hogy az „a szervezők kifejezett kérésére” történt. A panaszos által rendelkezésre bocsátott videofelvételen először az hallható, hogy egy rendőr napszaknak megfelelően köszön, közli beosztását, szolgálati helyét, illetve megkéri a panaszost és társát, hogy a szolgálati gépkocsihoz menjenek oda igazoltatás foganatosítása érdekében. Az, hogy az intézkedő rendőr neve elhangzik-e, a felvétel minősége miatt nem hallható. A panaszos kérdést tesz fel annak oka tekintetében („Mégkérdezhetem, hogy az intézkedés oka egyedül az volt, hogy a szervezők kérték?”), amire az egyik intézkedő rendőr igennel válaszol, míg a másik közli, hogy „Önök állítólag zaklatták fasiszta kérdésekkel a rendezvényen résztvevőket.” Ezt követően pedig a panaszos és a rendőrök arról vitatkoznak, hogy milyen távolságból állapíthatták azt meg a rendőrök.

Az Rtv. 20. §-a tartalmazza a rendőri intézkedés során a rendőr azonosítására vonatkozó rendelkezéseket, amelynek az a célja, hogy a rendőri intézkedések, eljárások során minden esetben kétséget kizáróan azonosítani lehessen az eljáró rendőrt. Ennek ugyanakkor nem lehet olyan hatása, hogy az intézkedést akadályozza. A 20. § (1) bekezdése szerint a rendőrt intézkedése során vagy az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. Ugyanezen törvényhely (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt, minden esetben köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni.

A rendőri intézkedés alakításait tovább részletezi a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 4. §-a, amely szerint a rendőr az intézkedést – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelgéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr továbbá az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja.

Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata továbbá rögzíti, hogy a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható a határozott, ám udvarias és kulturált fellépés.

A rendőrségi iratok alapján megállapítható, hogy a szolgálatparancsnok a rendezvényt megelőző eligazítást követően a gyülekező tömegben meglátta a panaszost és társát, azt jelentette a biztosítási parancsnoknak, aki utasítást adott arra, hogy amennyiben azok zavarják a rendezvényt, vagy jogsértő cselekményt hajtanak végre, intézkedés alá kell őket vonni. A szolgálatparancsnok később észlelte, hogy a panaszos és társa „provokatív módon” felvételt készít a résztvevőkről. A rendezvény egyik rendezőjének felkérésére – mondván, hogy „a panaszos zaklató magatartást tanúsított a felvételek készítése közben a rendezvényen résztvevőkkel szemben” – a r. főtörzsőrmester és a r. törzsőrmester intézkedés alá vonta őket. A biztosítás parancsnoka – nyilatkozata szerint – ugyanakkor a panaszos igazoltatásának végrehajtására nem adott utasítást. A Testület felvilágosítás-kérésére az intézkedő rendőrök elöljárójuknak úgy nyilatkoztak, hogy az intézkedés megkezdésekor közölték a panaszossal az intézkedés okát és célját, annak során „az előírások szerint” jártak el. A rendőrségi iratok alapján a rendőri intézkedés jogalapja bűnmegelőzési célú igazoltatás volt, tekintettel arra, hogy a panaszos a rendezvényen „provokatívan viselkedett”, és az egyik szervező a rendőröket igazoltatásra kérte fel. A rendőrség állítása szerint ugyanakkor az intézkedő rendőrök részéről nem hangzott el a panaszos által sérelmesnek tartott kijelentés, miszerint „fasiszta kérdésekkel zaklatja” a résztvevőket.

A panaszos által rendelkezésre bocsátott felvétel minősége miatt nem vehető ki tisztán, hogy az intézkedő rendőr a nevét is közölte-e, ellenben az azonosításhoz szükséges többi adata elhangzott, ezért a Testület úgy értékeli, hogy a rendőr ebben a tekintetben eleget tett kötelezettségének. A panaszossal szembeni intézkedés tényének és céljának közlése kérdésében ugyanakkor a Testület megállapítja, hogy az nem felelt meg a jogszabályi előírásoknak. A Testület ebben a tekintetben a panaszos – hangfelvétellel is alátámasztott – állítását fogadta el. Eszerint a rendőrök az intézkedés tényét közölték („igazoltatást fognak foganatosítani”), azonban az igazoltatás céljának közlése elmaradt. A rendőrök – a panaszos kérdésére válaszként – azt mondták, hogy az intézkedés oka egyedül az volt, hogy a rendező kérte az intézkedést. A rendőrség utóbb, a Testület felvilágosítás-kérése alapján határozott meg igazoltatási célt, nevezetesen a bűnmegelőzési célt – a panaszos „provokatív viselkedésére” hivatkozva.

A Testület szintén a hangfelvétellel is alátámasztott panaszosi állítást fogadta el abban a tekintetben, hogy a rendőrök egyikétől elhangzott az a kijelentés, hogy a panaszos és társa „fasiszta kérdésekkel zaklatták a rendezvényen résztvevőket.” **Az intézkedés célja közlésének elmaradása miatt a Testület megállapítja a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának sérelmét; továbbá az intézkedő rendőr részéről elhangzott kijelentés miatt az emberi méltósághoz való jogának sérelmét is.**

b) A panaszos sérelmezte igazoltatásával összefüggésben azt, hogy rádióan leellenőrizték és adatait RK lapon rögzítették.

A panaszos kifejezetten az igazoltatás tényét nem kifogásolta beadványában, de a Testület szükségesnek ítélte felhívni a figyelmet az alábbiakra. Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A rendőrségi dokumentumok szerint a rendőrök bűnmegelőzési célból igazoltatták a panaszost, mivel „a rendezvényen provokatívan viselkedett”, illetve az egyik szervező a rendőröket igazoltatásra kérte fel.

A Testület megállapítása szerint a közterületi rendezvényen a panaszos igazoltatására jogszerűen került sor.

Az Rtv. 29. §-ának (3) bekezdése szerint továbbá az igazoltatás során rögzíteni kell az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát, ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják. Az igazoltatás és az igazoltatott adatai rögzítésének egyéb részletszabályait a Szolgálati Szabályzat 38. §-a tartalmazza. A hivatkozott jogszabályhely (1) bekezdése szerint az igazoltatás során a rendőr elkéri az igazoltatott személyazonosító igazolványát vagy egyéb, a személyazonosságot hitelt érdemlően igazoló okmányát. Az intézkedés során minden esetben ellenőrizni kell az igazoltatott személy és a bemutatott okmány adatait a Schengeni Információs Rendszerben, a körözési információs rendszerben, illetőleg – szükség szerint – a személyi adat- és lakcímnnyilvántartásban, vagy az okmány-nyilvántartásban. A (2) bekezdés szerint: „Az igazoltatás során meg kell állapítani a személy azonosságát, és az igazoltató lapon rögzíteni kell annak az igazoltatottnak az Rtv. 29. §-ának (8) bekezdése szerinti személyazonosító adatait, az igazolványának sorozatát és számát, valamint az igazoltatásának helyét, idejét és okát, akinél ez a további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják.” Az Rtv. 29. § (7) bekezdése értelmében az igazoltatás során rögzített adatokat főszabály szerint az intézkedés befejezését követő 180. napon meg kell semmisíteni.

A rendőrségi iratok is azt tartalmazzák, hogy a panaszos igazoltatása során adatait RK lapon rögzítették, és lekérdezték a körözési rendszerben. Az iratokból továbbá megállapítható, hogy a panaszossal szemben további intézkedés nem történt, semmilyen eljárás alá őt nem vonták. A szolgálatparancsnoki jelentés ezzel összefüggésben továbbá rögzíti, hogy a panaszos magatartása szabálysértést, illetve bűncselekményt – a helyszínen lévő rendbiztos véleménye szerint – nem valósított meg.

A Testület megállapítása szerint a panaszos adatainak rögzítése az Rtv. 29. §-a fentebb hivatkozott (3) bekezdés harmadik fordulata szerint jogszerű volt. A Testület itt utal arra az álláspontjára [ld. pl. a 33/2009. (II. 25.) sz. alatt hozott állásfoglalást], hogy a tömegtüntetésekhez kapcsolódó közrend elleni cselekmények elkövetőinek utólagos azonosíthatósága iránti igény – az adatrögzítés lehetséges preventív hatásait is figyelembe véve – indokoltá teszi az igazoltatások foganatosításán túlmenően az igazoltatott személyek adatainak rögzítését is. A személyes adatok védelméhez fűződő jog ilyen helyzetekben összeütközésbe kerül a közrend és közbiztonság alkotmányos értékével, illetve az a mögött húzódó és abban megtestesülő egyéni alapjogokkal (a résztvevők gyülekezési jogával, véleménynyilvánítási jogával, illetve jelen esetben a sajtószabadsággal). A Testület álláspontja szerint azonban az alkalmasság, szükségesség és arányosság tesztjét alkalmazva a személyes adatok védelméhez fűződő jog ilyen jellegű korlátozása egy demokratikus társadalomban megengedhetőnek minősül.

**A fenti indokok alapján a panaszos igazoltatásával és adatainak rögzítésével a személyes adatok védelméhez fűződő jogát a rendőrség jogszerűen korlátozta, ebben a tekintetben alapjogsérelmet a Testület nem állapított meg.**

c) A panaszos szerint az igazoltatás indokolatlanul hosszú ideig tartott. Az általa rendelkezésre bocsátott felvételen maga az igazoltatás nem látható. A panaszos társa úgy kommentálta az intézkedést, hogy kínosan hosszúra nyúlt, ezért a menet elég messzire eljutott.

A panaszos állításával szemben a rendőrségi dokumentumok azt tartalmazzák, hogy a rendőri intézkedés a szükséges ideig tartott, amely idő alatt sor került a személyazonosság megállapítására, a lekérdezésre és az adatok rögzítésére, a panasztételről való tájékoztatásra, a jogkövető magatartás tanúsítására, illetőleg annak idejébe a parancsnok felé történő jelentéstétel is beletartozott.

Az Rtv. nem tartalmaz az igazoltatás időtartamára nézve szabályozást, az azonban az igazoltatás céljának eléréséig tart. **A rendelkezésére álló, ellentmondó bizonyítékok értékelésével az intézkedés időtartama tekintetében a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.**

3) A panaszossal szemben történt második rendőri intézkedéssel összefüggésben a Testület az alábbi megállapításokat tette.

a) A panaszos szerint az igazoltatást követően a rendezvényen továbbhaladva két személy szidalmazni kezdte a panaszost és munkatársát, majd szóváltás alakult ki, a panaszost lökdösték, ráncigálták és össze akarták törni kameráját. A panaszos által rendelkezésre bocsátott felvételen hallható és látható, hogy a tömegben haladó idősebb nő és férfi szóváltásba keveredik a panaszossal, illetve látható, hogy mindkét személy támadólag lép fel a panaszossal szemben, és a kamerát próbálják kilökní a panaszos kezéből. A helyszínre érkező rendőrök a panaszossal és társával szemben kezdenek el intézkedni, míg a két másik személy továbbhalad a tömegben.

Az Rtv. 1. §-ának (1) bekezdése rögzíti – többek között – a rendőrség közbiztonság és közrend védelmének feladatát, 2. §-ának (1) bekezdése szerint pedig a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendvédelmi funkció jelenik meg az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdésében is, melynek értelmében a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulóknak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

A rendőr intézkedési kötelezettségét az Rtv. 13. §-a rögzíti. A törvényhely (1) bekezdése értelmében a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Az intézkedési kötelezettséget a Szolgálati Szabályzat 3. §-a részletezi. Annak (1) és (2) bekezdése alapján bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.

A sérelmezett intézkedés tekintetében a BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály vezetőjének a panasz kivizsgálása során tett megállapításai között az szerepel, miszerint a biztosításban résztvevő rendőrök azt látták, hogy a panaszos vitába keveredett egy résztvevővel, aki nem akarta, hogy a panaszos róla felvételt készítsen, majd „annak nyomatékot adva, függőleges helyzetbe tolt a kameráját. Az esetleges nagyobb konfliktus megakadályozása érdekében került sor” a panaszossal szembeni második rendőri intézkedésre. A rendezvényen a szolgálatparancsnoki feladatot ellátó rendőr jelentése ezzel összefüggésben azt tartalmazza, hogy a biztosítás rendbiztosja észlelte, hogy a panaszos „az egyik résztvevővel akarata ellenére, kérdéseket feltéve próbál riportot készíteni, és e személy mellett álló hölgy az operatőr objektívét eltolva jelezte, hogy a riportban nem kívánnak részt venni”. Mindkét rendőrségi dokumentum azt rögzíti, hogy az első intézkedést végrehajtó rendőrök nem voltak szemtanúi a panasz szerinti dulakodásnak, lökdösődésnek, ellenben ismételten felhívták a panaszos figyelmét a nyilvános helyeken a kép- és hangfelvétel készítésének szabályaira. A szolgálatparancsnok jelentésében megfogalmazta továbbá, hogy arra való tekintettel, hogy sem a panaszos és társa, sem pedig „a vonuláson résztvevő, általuk provokatív módon kérdezgetett személyek – akiknek helyzete a tömegben már a rendőrök előtt nem volt ismert, figyelembe véve, hogy a menet az intézkedés során már tovább haladt – magatartása szabálysértést, illetve bűncselekményt a helyszínen lévő rendbiztos



véleménye szerint nem valósított meg, ezért a kérdezgetett személyek személyazonosságának megállapítása nem vált szükségessé”.

A Testület megállapítása szerint a panaszolt esetben az Rtv. 2., illetőleg 24. §-ában foglalt segítségnyújtási, illetve felvilágosítás-adási kötelezettsége, valamint a 13. § szerinti intézkedési kötelezettsége az alábbiak szerint fennállt.

A Rtv. fentebb említett 2. §-ában meghatározott védelem-nyújtási (veszély-elhárítási) kötelezettségnek törvényi előfeltétele az életet, a testi épséget, a vagyónbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekmény. Jelen esetben a rendőrök – állításuk szerint – magát a dulakodást nem tapasztalták, ugyanakkor a Testület gondosan megtekintve a panaszos által rendelkezésre bocsátott felvételt, egyértelműen megállapította, hogy a tömegben haladó férfi és nő a panaszosra támadt, és kameráját lökdöste. Ez a tény kimeríti a segítségnyújtási kötelezettség Rtv. 2. §-a szerinti előfeltételét, azaz a testi épséget, illetve a vagyónbiztonságot sértő cselekményt. Önmagában az a rendőri hivatkozás, hogy a biztosításban résztvevő rendőrök nem voltak szemtanúi a lökdösődésnek, nem mentesítette őket a segítségnyújtás, illetve az intézkedés kötelezettsége alól. Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése ugyanis nemcsak a közbiztonságot, a közrendet stb. sértő vagy veszélyeztető tény (körülmény, cselekmény) észlelése esetén keletkeztet a rendőr számára intézkedési kötelezettséget, hanem abban az esetben is, ha közbiztonságot, közrendet stb. sértő vagy veszélyeztető tényt stb. a tudomására hoznak. A panaszos által rendelkezésre bocsátott felvétel alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy a panaszos segítséget kért az őt ért támadás miatt. Többször elmondta a rendőröknek, hogy a rendezvény résztvevője ki akarta lökni kezéből a kamerát. A helyszínen jelen levő rendőrök azonban – a panaszosi állítás és a rendőrségi dokumentumok ebben a tekintetben egybevágnak – a rendezvény két résztvevőjével szemben nem intézkedtek.

Az intézkedő rendőrök felvilágosítás-adási kötelezettségével kapcsolatban a Testület megállapítja, hogy az csak részben volt jogszerű. A felvételen nem hallható, hogy a rendőrök a kép- és hangfelvétel készítése, illetve a személyhez fűződő jogokról, illetve annak védelméről szóló kioktatás megtörtént-e, illetőleg, hogy annak vonatkozásában mi hangzott el. A rendőrségi dokumentumok szerint ugyanakkor megfelelő tájékoztatás történt ebben a tekintetben, illetve a panaszost felhívták a „jogkövető magatartásra”. A Testület – az ellentmondó bizonyítékok miatt – ebben a kérdésben nem tudott megnyugtatóan állást foglalni. Ugyanakkor a panaszos által rendelkezésre bocsátott felvételen az hallható, amint az egyik rendőr úgy nyilatkozott, hogy egy zártkörű rendezvényen vannak. A rendőrnek ez a nyilatkozata nyilvánvalóan nem helyt álló, mivel egy nyilvános közterületi rendezvény biztosításában vettek részt a rendőrök.

**A Testület megítélése szerint a rendőrség a segítségnyújtási és felvilágosítás-adására vonatkozó kötelezettségének nem, illetőleg nem megfelelő teljesítésével sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.**

b) A Testület azzal összefüggésben, hogy a panaszossal szembeni második intézkedés során csak vele (és munkatársával) szemben léptek fel a rendőrök, míg a rendezvény két, említett résztvevőjével szemben nem, vizsgálata tárgyává tette az elfogulatlan intézkedés kérdését.

Az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdése előírja, hogy a rendőr a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül köteles intézkedni. A részrehajlás nélküliség azt jelenti, hogy a rendőri intézkedés során a rendőr az érintett személyére tekintet nélkül bárkivel szemben köteles eljárni. A rendőri intézkedés során nemre, fajra, vallásra, politikai nézetre tekintettel különbséget tenni nem szabad, illetve ez a minőség a rendőri intézkedés megtételének vagy elmulasztásának alapja nem lehet.

A Testület megítélése szerint a panaszossal és a rendezvény említett két résztvevőjével szemben egyaránt intézkedési kötelezettsége állt fenn a rendőröknek - pontosan annak érdekében, hogy egyrészt a panaszos és munkatársa, másrészt pedig a rendezvény két említett résztvevője közötti konfliktust rendezni, megoldani próbálják. A rendőrség mulasztást követett el azért, hogy a két résztvevőt nem vonták igazoltatás alá, velük szemben nem intézkedtek. **A Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőrség ezen mulasztása az Alkotmány 70/A. §-ának (1) bekezdése szerinti diszkrimináció tilalmába ütközött.**

4) A panaszos beadványában megfogalmazott felvetéseivel összefüggésben a Testület vizsgálta a sajtószabadság kérdését.

Az Alkotmány 61. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra, a (2) bekezdés szerint pedig a Magyar Köztársaság elismeri és védi a sajtó szabadságát. Az alaptörvény szerint mindenki jogosult arra, hogy gondolatainak, meggyőződésének megfelelően véleményt formáljon a külvilág történéseiről, aminek megfelelő keretek között hangot is adhat. A véleménynyilvánításnak és az ehhez kapcsolódó jogoknak külön nevesített formája a sajtó szabadsága. A sajtószabadságnak többféle funkciója van: egyrészt a véleménynyilvánítás, másrészt a véleményalkotáshoz szükséges információszerzés, egyúttal a közérdeklődés kielégítésének és a közvélemény alakításának jelentős eszköze, ami miatt alkotmányos védelemre szorul. Az újságírók munkája pedig e szerepre tekintettel érdemel védelmet.

A sajtójogot részletesen az 1986. évi II. törvény (Sajtótv.), illetve az annak végrehajtásáról szóló 12/1986. (IV. 22.) MT rendelet tartalmazza, a rádiózásról és a televíziózásról pedig az 1996. évi I. törvény rendelkezik. A Sajtótv. preambulumban szintén megfogalmazódik, hogy az Alkotmány biztosítja a sajtószabadságot, illetve, hogy mindenkinek joga van a sajtó útján közölni nézeteit, alkotásait, amennyiben azok nem sértik a Magyar Köztársaság alkotmányos rendjét.

A sajtószabadság ugyanakkor nem korlátlan alapjog [a Sajtótv. 3. § (1) bekezdése értelmében a sajtószabadság gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, nem sértheti a közérkölcset, valamint nem járhat mások személyhez fűződő jogainak sérelmével.] Az Alkotmánybíróság is számos határozatában foglalkozott a sajtószabadság és annak korlátozása kérdésével. Egy határozatában kifejtette, hogy „a szabad véleménynyilvánításhoz való jog a véleményt annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védi. A véleménynyilvánítás szabadságának külső korlátai vannak csak; amíg egy ilyen alkotmányosan meghúzott külső korlátba nem ütközik, maga a véleménynyilvánítás lehetősége és ténye védett, annak tartalmára tekintet nélkül. Vagyis az egyéni véleménynyilvánítás, a saját törvényei szerint kialakuló közvélemény és ezekkel kölcsönhatásban a minél szélesebb tájékozottságra épülő egyéni véleményalkotás lehetősége az, ami alkotmányosan védelmet élvez. Az Alkotmány a szabad kommunikációt – az egyéni magatartást és a társadalmi folyamatot – biztosítja, s nem annak tartalmára vonatkozik a szabad véleménynyilvánítás alapjoga. Ebben a processzusban helye van minden véleménynek, jónak és károsnak, kellemesnek és sértőnek egyaránt. Különösen azért, mert maga a vélemény minősítése is e folyamat része...” [36/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 219., 223., 230., 231.]

Jelen panaszügyben a panaszos a sajtó képviselőjeként volt jelen a nyilvános, közterületi rendezvényen. A Sajtótv. értelmező rendelkezései között, a 20. § b) pontja szerint sajtóterméknek minősülnek az alábbiak: „az időszaki lap egyes lapszámai, a rádió- és a televízió műsor, a könyv, a röplap és az egyéb szöveges kiadvány (ide nem értve a bankjegyet és az értékpapírt), a zeneművet, grafikát, rajzot vagy fotót tartalmazó kiadvány, a térkép, a nyilvános közlésre szánt műsoros filmszalag, videokazetta, videolemez, hangszalag és hanglemez, továbbá bármely más tájékoztatást vagy műsort tartalmazó, nyilvános közlésre szánt technikai eszköz. A panaszos és társa által készített kép- és hangfelvétel sajtóterméknek minősül, az ottani tevékenységük pedig sajtótevékenység [a sajtótermék előállításával, kiadásával és nyilvános közlésével kapcsolatos tevékenység, Sajtótv. 20. § c) pont].

A Testületnek azt kellett megítélnie, hogy a panaszos által sérelmezett rendőri intézkedés-sorozat érintette-e a sajtóhoz való jogot.

A panaszbeadványa szerint az első, hosszúra nyúló igazoltatás ideje alatt a rendezvény menete elhaladt, amivel a rendőrség azt akarta megakadályozni, hogy a panaszos és társa velük együtt haladjon. Az igazoltatást követően pedig a rendőrök „árnyékként követték őket”, és azt éreztették velük, hogy veszélyesnek tartják őket.

A rendőrség a panasz ezen részére úgy reagált, hogy a panaszos igazoltatását követően ő és társa akadály nélkül csatlakoztak a rendezvényen résztvevőkhöz. A második intézkedést követően pedig a rendőrök a gyalogos kíséresi feladatukat folytatták, ezért tűnhetett úgy a panaszos számára, hogy miatta vannak a közelben. A szolgálatparancsnoki jelentés szerint továbbá a második intézkedést követően a rendőrök nem követték a panaszost.

A Testület álláspontja szerint a rendőrség nem lehetetlenítheti el az újságírók említett alapjogi védelmet élvező munkáját, ugyanakkor maga az újságírói minőség nem eredményezhet jogon kívüliséget, ezért a rendőri intézkedéseknek ők is lehetnek érintettjei.

A fentiek figyelembevételével a Testület megítélése szerint a konkrét esetben a panaszossal szemben mindkét rendőri intézkedés indokoltan, bár módja tekintetében – az állásfoglalás III. rész 2)-3) pontjaiban részletezettek szerint – részben jogszerűtlenül történt. **A rendőri intézkedések ugyanakkor nem lehetetlenítették el a panaszost a sajtótevékenység végzésében, ezért a Testület a sajtóhoz való jog sérelmét nem állapította meg.**

A Testület ugyanakkor a panaszügy kapcsán – reagálva a panaszbeadvány azon részére, hogy a Testület fogalmazzon meg ajánlásokat közterületi rendezvények során a rendőrség és a sajtó munkatársai közötti kommunikációra – felhívja a figyelmet az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet „A média kezelése politikai tüntetések során” címmel 2007. június 21-én kiadott rendkívüli jelentésére, amely az újságírók tüntetéseken való részvételével kapcsolatos elvárásokat tartalmaz. A jelentés – egyebek mellett – között rámutat a következőkre. „[...] Rendfenntartók és újságírók egyaránt különös felelősséggel bírnak köztéri tüntetések alkalmával. A rendfenntartók kötelesek biztosítani az állampolgárok számára a békés gyülekezés jogának gyakorlását, védelmezni az újságírók jogát az esemény közvetítéséhez jogi helyzetre való tekintet nélkül, felelnek továbbá az erőszak terjedésének békés úton történő megfékezéséért. Az újságírók felelősek azért, hogy egyértelműen azonosíthatók legyenek, továbbá hogy a helyzet további szítása nélkül tudósítsanak, és ne kerüljenek bevonásra magába a tüntetésbe. [...] A rendfenntartók alkotmányos felelőssége, hogy ne hiúsítsák meg vagy ne akadályozzák az újságírók köztéri tüntetések során végzett munkáját és az újságíróknak joguk van a fair és visszafogott bánásmódhoz a rendőrség részéről. [...] A rendőrség magatartásáért felelős vezető tisztek feladata annak biztosítása, hogy a rendfenntartók megfelelően tisztában legyenek az újságírók szerepével és funkciójával, különösen a tüntetések során játszott szerepével. Túlzott rendőri reakció esetén, az újságírókkal szembeni rendőri magatartás kérdését elkülönülten kell kezelni, tekintet nélkül arra, hogy a tüntetés engedélyezett volt-e vagy sem. Szükséges a rendőrségi vezetők részéről a gyors és adekvát válasz, annak biztosítása érdekében, hogy ne ismétlődjön meg efféle túlzott reakció a jövőben, és határozottan jelezni kellene, hogy az efféle magatartás a jövőben nem tolerálható. [...] Nincs szükség külön meghatalmazásra a tüntetések közvetítéséhez, kivéve olyan körülmények esetén, ahol a rendelkezésre álló források – mint az idő és a tér – bizonyos események tekintetében korlátozottak. Nem engedélyezett tüntetést közvetíteni kívánó újságíróknak ugyanazt a tiszteletet és rendőri védelmet kellene biztosítani, mint amelyet egyéb nyilvános események során is megkapnak. [...] Elkobzásra, újságírói felszerelés megkárosítására irányuló szándékos kísérlet a közvetítés elhallgattatása érdekében bűncselekménynek minősül, és az elkövetőket a törvény alapján felelősségre kellene vonni. Nyomtatott anyag, filmszalag, hangfelvétel vagy más anyag hatósági elkobzása közvetlen cenzúra cselekmény, és mint olyan nemzetközi mércék által tilalmazott gyakorlatnak minősül. A média szerepe, funkciója

kötelezettsége és jogai szerves részét kellene, hogy képezzék azon rendfenntartók képzési tananyagának, akiknek feladat körébe tartozik tömeg kezelése. [...] Az újságíróknak világosan azonosítani kell magukat, tartózkodniuk kell a tüntetés eseményeiben való részvételtől, és objektíven kell tudósítaniuk a kibontakozó eseményekről, különösen élő vagy internetes adás esetén. Az újságíró-szövetségnek és a rendfenntartó szervezeteknek meg kellene egyezniük az azonosítás elfogadható módjában és megtenni a szükséges lépéseket e követelménynek a média munkatársaival való megismertetése érdekében. Az újságíróknak megfelelő lépéseket kellene tenniük annak érdekében, hogy megismertessék egymással azokat a rendőrségi intézkedéseket, amelyek zavargások esetén alkalmazandók. [...] A rendvédelmi szervezet és a média munkatársainak kötelessége a magatartási szabályoknak megfelelő eljárás tanúsítása, melyeket a rendőrségi vezetőknek és a főszerkesztőknek kell kikényszeríteniük. A rendőrségi vezetők abban nyújthatnak segítséget, hogy tájékoztatják munkatársaikat az újságírók szerepéről és funkciójáról. Közvetlen lépéseket is tehetnek, amennyiben beosztottaik, túllépik feladat- és hatáskörüket. A média munkatársai abban segíthetnek, ha kívül maradnak a tüntetés eseményeiből és egyértelműen azonosítják magukat újságíróként [...]"

#### IV.

**A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a vizsgált rendőri intézkedések több ponton sértették a panaszos tisztességes eljáráshoz és emberi méltósághoz való jogát; továbbá az intézkedés a diszkrimináció tilalmába ütközött.**

**Az egyes alapjogok sérelme összességében elérte azt a szintet, amely a Testület súlyos alapjogsérelmet megállapító állásfoglalását megalapozza. Ennek megfelelően a rendelkező részben foglaltak szerint – az Rtv. 93/A. §-ának (6) bekezdése alapján – az állásfoglalást megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.**

**Budapest, 2010. augusztus 4.**

**Dr. Juhász Imre**  
elnök

**Dr. Kozma Ákos**  
elnökhelyettes

**Fráterné dr. Ferenczy Nóra**  
előadó testületi tag

**Dr. Féja András**  
testületi tag